

W senacie rozpatrywana będzie uchwała w sprawie ustanowienia roku 2019 Rokiem Unii Lubelskiej. Jak czytamy w uzasadnieniu 1 lipca 1569 roku podczas obrad sejmku walnego w Lublinie zostało zawarte porozumienie między stanami Korony Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego, które zostało ratyfikowane przez króla Zygmunta II Augusta 4 lipca 1569 roku. W wyniku tego aktu prawa międzynarodowego dotychczasowa unia personalna między Królestwem Korony Polskiej a Wielkim Księstwem Litewskim – ukształtowana na fundamencie Unii w Krewie z 1385 roku oraz Unii w Horodle z 1413 roku – została przekształcona w unię realną.

W jej wyniku zostało stworzone państwo federacyjne określane często mianem Rzeczypospolitej Obojga Narodów. W czasie obrad sejmku walnego w 1569 roku król Zygmunt II August przeniósł dziedziczne prawa Jagiellonów do tronu litewskiego na Koronę. W wyniku postanowień Unii Lubelskiej wspólny monarcha został jednocześnie królem Polski oraz wielkim księciem litewskim. Wspólne były również herb, parlament, waluta, polityka zagraniczna i obronna, natomiast odrębne dla obu podmiotów pozostały urzędy i dostojeństwa, mające taki sam zakres kompetencji w obu krajach, jak również wojsko i sądownictwo. Unia Lubelska stanowi wspaniałe świadectwo mądrości i dalekowzroczności ówczesnych elit tworzących wspólnie potężne państwo federacyjne. Powstało mocarstwo o wielonarodowej, wieloetnicznej, wielokulturowej i wieloreligijnej strukturze społecznej, które – na tle realiów ówczesnej Europy – cechowała tolerancja i pokojowe współistnienie. Rzeczpospolita Obojga Narodów stała się pomostem między zachodnią a wschodnią Europą.

Unia Lubelska, ten pokojowy akt światłej woli politycznej oraz bardzo zaawansowanej myśli traktatowej i prawniczej, zawarty w duchu wzajemnego poszanowania narodów i kultur, dobrego sąsiedztwa i nieagresywnego współistnienia, jest wielkim naszym dziedzictwem i wkładem w historię nowożytnej Europy.